

VARSINAIS-SUOMEN SAIRAAANHOITOPIIRI

Syyhyn hoito

Syyhyn aiheuttaa silmälle näkymätön syyhyypunkki, joka voi tarttua tiiviissä lähikosketuksessa syyhytartunnan saaneesta ihmisestä, tämän vuodevaatteista tai pyyhkeistä. Syyhyypunkki on vain ihmisen loinen ja elää ihmisen ulkopuolella korkeintaan kolme vuorokautta.

Oireet

Syyhy aiheuttaa iholle kutinaa, joka on hankalinta iltaisin ja öisin. Tavallisimpia paikkoja ovat sormivälit, ranteet, taiteet ja kainalot, jalkaterät, nivuset, pakarat ja sukuelimet. Kutinan lisäksi voi olla näppyjä, raapimisjälkiä ja 5 -12 mm mittaisia punkin käytäviä (ranteet ja sormivälit). Oireet alkavat 2-4 viikon kuluttua tartunnasta.

Hoito

Tartunnan saaneen

- lääkehoito (permetriini-voide tai ivermektiini-tabletit)
- käytössä olleiden vaatteiden ja liinavaatteiden pesu
- asunnon siivous
- kaikkien samassa taloudessa asuvien ja mahdollisen tartunnan lähteen hoito.

NIX-voide® (permetriini; 30 g, ilman reseptiä apteekista)

Yksi putkilo riittää normaalipainoisen aikuisen kertakäsittelyyn.

Peseydy huolellisesti suihkussa (illalla). Kuivaa ja levitä voide vartalolle leuasta alaspäin sekä niskaan. Pikkulapsilla myös hiuspohjaan ja kasvoihin (varo suun ympäristä). Huomioi erityisesti varvas- ja sormivälit, kynsireunukset, napa, kainalot, nivuset ja ulkoiset sukuelimet. Vaikutusaika on 8-15 tuntia, pikkulapsilla 8 tuntia. Jos joudut pesemään kädet tai alapään hoidon aikana, lisää voidetta välittömästi pesun jälkeen. Älä laita voidetta limakalvoille.

Voidehoidon tehostamiseksi pukeudu hoidon ajaksi pitkähihaiseen paitaan ja pitkälahkeisiin alushousuihin tms. Laita jalkoihin housujen päälle yltävät puuvillasukat ja käsiin puuvillakäsineet. Pue pikkulapsen päähän puuvillainen kypärämyssy.

Pese vaikutusajan jälkeen koko vartalo vedellä ja saippualla. Kuivaa puhtaalla pyyhkeellä ja laita pyyhe pesuun.

Toista Nix-hoito viikon kuluttua. Hoida täysin oireeton perheenjäsen tai muu kontaktihenkilö vain kertaalleen. Raskaana oleva tai imettävä voi käyttää NIX:iä. Imetyksessä voi pitää tauon voiteen vaikutusajan.

Stromectol®-tabletit (ivermektini 3 mg/tbl, reseptilääke)

Syyhy voidaan hoitaa myös Stromectol-tableteilla. Stromectolia käytetään aikuisilla ja yli 15 kg painavilla lapsilla. Tabletit otetaan kerta-annoksena tyhjän vatsaan siten, että syömättä on oltava vähintään 2 tuntia ennen ja jälkeen lääkkeen ottamisen. Raskauden aikana Stromectolia ei saa käyttää. Imetysaikana lääkärin erillisen ohjeen mukaan (tauko imetyksessä). Alkoholin käyttö hoidon yhteydessä on kielletty. Appelsiinimehu lääkkeen oton yhteydessä voi heikentää tehoa. Tablettihoito uusitaan tarvittaessa viikon kuluttua.

Käyttö- ja vuodevaatteiden käsittely ja siivous

Pese koneessa syyhylläkehoidon yhteydessä lähipäivinä käytössä olleet

- vaatteet
- pyyhkeet
- kylpytakit
- peitot, tyynyt

Ne tavarat, jotka eivät kestä konepesua, esim. päällysvaatteet, pehmolelut yms.

- laita pakastimeen vuorokaudeksi (-18°) tai
- sulje vähintään kolmeksi vuorokaudeksi jätesäkkiin tai
- vie 60°C saunaan muutamaksi tunniksi (palovaara!).

Käsittelyjen jälkeen tavarat kannattaa vielä tuulettaa.

Makuuhuone sekä patjat, nojatuolit ja sohvat imuroidaan huolellisesti. Pölypussi laitetaan heti imuroinnin jälkeen roskeen. Siivous kannattaa tehdä ennen voiteen laittamista. Jos voide laitetaan yöksi, illalla vaihdetut lakanat ja yövaatteet laitetaan taas aamulla pyykkiin.

Uusintakuurin aikana siivous ja vaatehuolto toistetaan.

Kutinan jälkihoito (aina syyhyhoidon yhteydessä oireisille potilaille)

Syyhyn aiheuttama kutina ja iho-oireilu jatkuvat usein 2-3 viikkoa, vaikka syyhyhoito olisi onnistunut. Ihottumaa voi hoitaa kortisonivoiteella tai voiteella, jossa on kortisonin lisäksi antibakteerista ainetta. Voidetta laitetaan ihottumaan/kutiseville alueille 1-2/vrk 1-2 viikon ajan. Kutinaan voidaan määrätä myös kutinaa hillitsevä tablettilääkitys.

Jos oireilu jatkuu sen jälkeen, kun molemmat hoitokerrat ja ohjeenmukainen siivous ja jälkihoito on toteutunut, ota uudelleen yhteyttä hoitopaikkaan.

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri • www.vsshp.fi • Vaihde 02 313 0000

Tämä ohje on tarkoitettu hoitosuhteessa oleville potilaillemme.